

UZASADNIENIE

W pozwie z dnia 18 grudnia 2013 roku pełnomocnik powodów wnosił o:

- zasądzenie od pozwanego na rzecz powódki B. S. (1) kwoty w wysokości 115.000,00 zł (sto piętnaście tysięcy złotych) z tytułu zadośćuczynienia za doznaną krzywdę oraz kwoty 50.000 zł (pięćdziesiąt tysięcy złotych) tytułem znacznego pogorszenia sytuacji majątkowej, jako szkód powstałych w konsekwencji śmierci męża w wypadku z dnia 17 grudnia 2010 r. wraz z odsetkami od dnia 26 lipca 2011 r.;
- zasądzenie od pozwanego na rzecz małoletniej powódki M. S. (1) kwoty w wysokości 135 000,00 zł (sto trzydzieści pięć tysięcy złotych) z tytułu zadośćuczynienia za doznaną krzywdę oraz kwoty 30 000,00 zł (trzydzieści tysięcy złotych) tytułem znacznego pogorszenia sytuacji majątkowej, jako szkód powstałych w konsekwencji śmierci ojca w wypadku z dnia 17 grudnia 2010 r, wraz z odsetkami od dnia 26 lipca 2011 r.;
- zasądzenie od pozwanego na rzecz powódki M. S. (2) kwoty w wysokości 105 000,00 zł (sto pięć tysięcy złotych) z tytułu zadośćuczynienia za doznaną krzywdę powstałą w konsekwencji śmierci ojca w wypadku z dnia 17 grudnia 2010 r. wraz z odsetkami od dnia 26 lipca 2011 r.;
- zasądzenie od pozwanego na rzecz powódki K. S. (1) kwoty w wysokości 90 000,00 zł (dziewięćdziesiąt tysięcy złotych) z tytułu zadośćuczynienia za doznaną krzywdę powstałą w konsekwencji śmierci ojca w wypadku z dnia 17 grudnia 2010 r. wraz z odsetkami od dnia 26 lipca 2011r.;
- zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda M. S. (3) kwoty w wysokości 90 000,00 zł (dziewięćdziesiąt tysięcy złotych) z tytułu zadośćuczynienia za doznaną krzywdę powstałą w konsekwencji śmierci ojca w wypadku z dnia 17 grudnia 2010r. wraz z odsetkami od dnia 26 lipca 2011r. ;
- zasądzenie od pozwanego na rzecz powodów kosztów procesu według norm przepisanych, w tym kosztów zastępstwa procesowego oraz kwot po 17 zł - łącznie 85 złotych tytułem zwrotu opłat sądowych od pełnomocnictw.

W uzasadnieniu pozwu pełnomocnik powodów wskazał, że w wyniku zaistniałego w dniu 17 grudnia 2010 roku wypadku komunikacyjnego śmierć poniósł M. S. (4) mąż i ojciec powodów. Za szkody wynikłe z tego zdarzenia odpowiedzialność ponosi pozwany - odpowiedzialność gwarancyjna z tytułu ubezpieczenia obowiązkowego odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych. Powodowie nie zgadzają się z wysokością wypłaconego przez ubezpieczyciela odszkodowania. Pełnomocnik powodów wskazał, iż należą oni do kręgu najbliższej rodziny zmarłego. Rodzina zmarłego domaga się wskazanych kwot ze względu na pogorszenie się sytuacji majątkowej oraz zadośćuczynienia za doznaną krzywdę. Uzasadniając żądanie wskazano na bliskość więzi łączącej rodzinę i ich charakter, okoliczności śmierci, okres odczuwania bólu i cierpienia oraz rolę jaką pełnił w rodzinie zmarły M. S. (4).

W odpowiedzi na pozew wniesionej dnia 6 lutego 2014 roku pełnomocnik pozwanego Towarzystwa (...) z siedzibą w W. wnosił o :

- oddalenie powództwa;
- zwrot kosztów procesu według norm przepisanych.

W uzasadnieniu swojego stanowiska pozwany wskazał, że poszkodowany przyczynił się do powstania szkody w 30% – ze względu na brak światła pozycyjnego przy rowerze.

Jednocześnie pozwany zaprzeczył aby wypłacił powodom zaniżone kwoty odszkodowania oraz aby doszło do znacznego pogorszenia sytuacji życiowej powodów. Ponadto pozwany nie uznał, iż poszkodowany M. S. (4) był osobą

w „sile wieku” , gdyż pozostawał on na rencie z tytułu niezdolności od pracy, a jego dochody osiągnięte przed śmiercią przeznaczone na utrzymanie małoletnich dzieci nie były wyższe aniżeli przyznane im przez organ rentowy.

W toku postępowania pełnomocnicy stron podtrzymywali dotychczas prezentowane stanowiska procesowe w sprawie.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 17 grudnia 2010 roku około godz. 19.45 na 8,1 kilometrze drogi K - 91 w miejscowości K., gm. M., doszło do wypadku komunikacyjnego. W zdarzeniu uczestniczyli: P. A. (1) - kierujący zespołem ciężarowym: ciągnik siodłowy R. nr rej. (...) z naczepą S. nr rej. (...) i M. S. (4) - kierujący rowerem.

P. A. (1) naruszył zasady bezpieczeństwa w ruchu drogowym w ten sposób, że kierując zespołem ciężarowym, ciągnikiem siodłowym z naczepą nie zachował ostrożności podczas prowadzenia pojazdu. Zaniechał on także prowadzenia starannej obserwacji drogi i przedpoła jazdy w wyniku czego potrącił jadącego rowerem M. S. (4), powodując u niego obrażenia ciała skutkujących zgonem na miejscu zdarzenia.

(dowód: sentencja wyroku Sądu Rejonowego w Piotrkowie Trybunalskim z 8 czerwca 2011r k- 42)

W rejonie miejsca wypadku nie było oświetlenia stacjonarnego. Wypadek wydarzył się w nocnych warunkach widoczności przy oświetleniu drogi i obiektów na niej się znajdujących światłami autonomicznymi (reflektorami) pojazdów.

Droga nr (...) w rejonie miejsca wypadku jest dwukierunkowa, jednojezdniowa. W czasie wypadku nie było opadów atmosferycznych i mgły. Przy gruncie temperatura wynosiła -15°C. Nawierzchnia jezdni była wilgotna, pobocza asfaltowe były pokryte naniesieniami śniegu, na poboczach gruntowych znajdowały się zwałowania śniegu.

Miejsce wypadku znajdowało się na obszarze niezabudowanym. Nie było skrzyżowaniem i przejściem dla pieszych

W rejonie miejsca wypadku dopuszczalna prędkość jazdy dla samochodów ciężarowych i zespołów pojazdów jest ograniczona administracyjnie do 70 km/h (przepis art. 20 ust. 3 pkt 2b Ustawy p.o.r.d).

P. A. (1) nie zauważył jadącego rowerzysty i zahaczył go prawą stroną prowadzonego pojazdu. Z przeciwka jechały 2 lub 3 pojazdy – przy wymijaniu ich światła go oślepiły.

W wyniku zdarzenia M. S. (4) doznał wielonarządowych obrażeń, co skutkowało jego śmiercią.

Położenie śladów na samochodzie R. i rowerze w połączeniu z lokalizacją obrażeń pokrzywdzonego wskazywały na następujący przebieg wypadku:

- Rower nie został najechany przodem samochodu ciężarowego.
- Wypadek miał charakter otarcia bocznego. Na początku nastąpiło uderzenie prawym lusterkiem w głowę rowerzysty. W dalszej kolejności nastąpiło uderzenie przednim prawym narożem skrzyni ładunkowej w lewą łopatkę.
- Wypadek wystąpił przy najbardziej prawdopodobnej prędkości zespołu 68 km/h, czyli z pełną prędkością jazdy.
- Rower został odrzucony w bok od samochodu, natomiast rowerzysta został odrzucony wyraźnie do przodu i w bok od boku samochodu. Upadł na pobocze.

Nie ujawniono śladów, na podstawie których można by jednoznacznie wymiarowo ustalić położenie toru jazdy samochodu i roweru. Natomiast ślad w obszarze pobocza wskazuje, że przed wypadkiem rowerzysta prawdopodobnie poruszał się wzdłuż prawej krawędzi jezdni, w odległości nie przekraczającej 0,5 m od tej krawędzi. Pojazdy zespołu poruszały się centralnie na szerokości prawego pasa ruchu.

Bez względu na stan oświetlenia tyłu roweru kierowanego przez M. S. (4) taktyka i technika (...) była nieprawidłowa w zakresie:

- Niezachowania ostrożności podczas prowadzenia pojazdów;
- Zaniechania prowadzenia starannej obserwacji drogi i przedpoła jazdy.

Wskutek tych nieprawidłowości kierujący zespołem ciężarowym nie dostrzegł tylnego światła pozycyjnego roweru bądź tylnego światła odblaskowego roweru, przez co pozbawił się możliwości wykonania bezpiecznego wyprzedzenia roweru, a tym samym uniknięcia wypadku.

Nie ma możliwości wskazania jednej z przyczyn wypadku – jako bezpośredniej. Kierujący pojazdem ciężarowym przyczynił się do nieprawidłowości w zakresie taktyki i techniki jazdy. Przyczynienie się zaś pokrzywdzonego do powstania wypadku można rozpatrywać jedynie alternatywnie, tylko w przypadku uznania braku działania przed wypadkiem tylnego światła pozycyjnego roweru.

Przewód elektryczny tylnej lampy był ciągły, dochodził do podstawy przymocowanej do tylnego błotnika. Po wypadku nie ujawniono oprawy tylnej żarówki i tylnej żarówki, dlatego też nie ma możliwości kategoriycznego stwierdzenia, czy tylne światło pozycyjne roweru świeciło przed wypadkiem. Stan przewodów, wskazuje na sprawność instalacji zasilania.

Bez względu na to, czy tylne światło roweru przed wypadkiem świeciło, czy też nie widoczność tylnego światła odblaskowego roweru wynosić mogła od 50 do 100 m. Z takiej odległości kierujący zespołem (...) miał możliwość zidentyfikować światło odblaskowe roweru na przedpołu jazdy. W pedałach roweru były umieszczone żółte elementy odblaskowe. Nawet w przypadku, gdy tylne światło pozycyjne roweru nie świeciło przed wypadkiem kierujący zespołem r. miał możliwość uniknięcia wypadku poprzez omijanie w lewo pozycji roweru. Warunkiem było zachowanie podczas jazdy ostrożności oraz prowadzenie starannej obserwacji drogi i przedpoła jazdy.

(dowód : opinia biegłego z zakresu mechaniki pojazdowej i ruchu drogowego K. L. zawarta w aktach Sądu Rejonowego w Piotrkowie Trybunalskim sygn. IIK 159/11 - k. 48 - 59, zeznania świadka P. A. protokół skrócony k- 108- 109, nagranie min 00:37:11 – 00:34:44, płyta k- 110)

Wyrokiem Sądu Rejonowego w Piotrkowie Trybunalskim z dnia 8 czerwca 2014 roku uznano oskarżonego P. A. (1) za winnego popełnienia zarzucanego mu czynu i za to na podstawie art. 177 § 2 kk Sąd wymierzył mu karę 1 (jednego) roku pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres próby trzech lat, poza tym orzeczono w stosunku do sprawcy wypadku zakaz prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych na okres jednego roku.

Wyrokiem Sądu Okręgowego w Piotrkowie Trybunalskim z dnia 9 września 2011 roku z zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych wyłączono ciągniki rolnicze i pojazdy wolnobieżne.

(dowód: dokumenty w aktach IIK 159/11 – wyrok Sądu Rejonowego k. -139, 139v, wyrok Sądu Okręgowego – k. 164)

Przed wypadkiem M. S. (4) mieszkał z żoną i z dziećmi. W dacie zdarzenia powódka M. S. (1) miała 10 lat, powódka M. S. (2) miała lat 17, powódka K. S. (1) lat 20, a powód M. S. (3) miał lat 23.

(dowód: zeznania powódki B. S. (1) - protokół skrócony – k. 105 i k. 168v, akty skrócone urodzenia dzieci k – 36 - 39)

Zmarły miał 49 lat, zajmował się na co dzień domem, opieką nad dziećmi i gospodarstwem rolnym prowadzonym wraz z żoną. Gospodarstwo ma 1,22 ha przeliczeniowego. Małżonkowie nie otrzymywali z tego tytułu żadnych dotacji. M. S. (4) zajmował się załatwianiem spraw urzędowych. Państwo S. stanowili szczęśliwą i zgodną rodzinę, wspólnie spędzali czas.

M. S. (4) po przebytych udarach cierpiał na lewostronny paraliż. Leczył się na serce i problemy z ciśnieniem. Na tej podstawie otrzymywał rentę z tytułu częściowej niezdolności do pracy w kwocie około 700 złotych miesięcznie. Rodzina korzystała także z pomocy Gminnego Ośrodka Pomocy (...). Poszkodowany nie podejmował się żadnych prac dorywczych ze względu na częściowy paraliż. Jednocześnie mimo stanu zdrowia wykonywał pewne prace w domu i gospodarstwie typu karmienie zwierząt, poza tym podejmował większość decyzji dotyczących gospodarstwa.

W 2010 roku zmarły osiągnął dochód w kwocie 7.131 zł.

W lipcu 2000 roku M. S. (4) uzyskał prawo do renty wobec stwierdzenia częściowej niezdolności do pracy. Decyzje o przyznaniu renty M. S. (4) uzyskiwał w kolejnych latach. Przed wypadkiem rodzina utrzymywała się z renty zmarłego i zasiłków rodzinnych na dzieci. Jedynie powód M. S. (3) pracował wówczas dorywczo, natomiast pozostałe dzieci uczyły się.

(dowód : zeznania powódki B. S. – protokół skrócony k- 105, nagranie min 00: 09:18 – 00:11:57, 00:13:39 – 00:14:38, płyta k- 110 i protokół skrócony – k. 168v, nagranie min. 00:05:45 – 00:10:40 – płyta k. 171, zeznania powoda M. S. – protokół skrócony k- 107, nagranie min 00:25:34 – 00:26:12, płyta k- 110 i protokół skrócony – k. 169, nagranie m.in. 00:12:58 00:22:00, - płyta k. 171, zeznania powódki M. S.- protokół skrócony – k. 106, nagranie m.in. 00:17:33 – 00:18:10, płyta k- 110 i protokół skrócony – k. 169v, nagranie min.00:22:30 -00:26:20 – płyta k. 171, zeznania powódki K. S. (1) – protokół skrócony – k. 169V, 170, nagranie min. 00;26;35 – 00:30:35 – płyta k. 171, zeznania świadka P. S.- protokół skrócony k- 108, , nagranie min. 00:34:28 – 00:37:11, płyta k- 110, zeznanie podatkowe PIT – akta rentowe dotyczące powodów k. 53, decyzje o przyznaniu renty – akta rentowe M. S. (4) – k. 19, 20, k. 29, k. 37, k. 75, k. 121,122, k. 139,140, k. 169, k. 237)

Powódka B. S. (1) ma wykształcenie podstawowe, nauki nie kontynuowała. Mając osiemnaście lat wyszła za mąż za poszkodowanego. Z małżeństwa mają 4 dzieci. Dzieci nie sprawiały nigdy kłopotów wychowawczych.

Powódka podjęła pracę, gdy dzieci były na tyle duże, by mogła je zostawić w domu. Zatrudniła się w fabryce (...) w M. gdzie, pracowała ok 3 lat, potem w Urzędzie Gminy w M. jako pracownik gospodarczy. Łącznie przepracowała ok 9 lat. W chwili śmierci męża nie pracowała. Nie podjęła już później zatrudnienia. Utrzymuje się z renty rodzinnej po mężu i z zasiłku rodzinnego z (...), z pomocą dzieci prowadzi nadal gospodarstwo rolne. Dzieci wspierają ją finansowo.

Psychiatrycznie nie była nigdy leczona, nie korzystała też z pomocy psychologa.

Powódka po śmierci męża miała kłopoty ze snem, przyjmuje do tej pory leki nasenne od lekarza rodzinnego. Innych leków nie przyjmuje. Mąż nie nadużywał alkoholu, pomagał jej w pracach domowych, opiece nad dziećmi, gotował obiady. Obecnie jest samotna, nie nawiązała innego związku.

Nie miała nigdy myśli, ani zamiarów samobójczych. Rodzina po śmierci męża wspierała się wzajemnie. Nie występują u powódki objawy psychotyczne.

Powódka tęskni za mężem, została sama z dziećmi, cierpi z powodu osamotnienia, było jej bardzo trudno pogodzić się z jego śmiercią.

Powódka nie wymagała i nie wymaga aktualnie leczenia psychiatrycznego, ani specjalistycznej pomocy psychologicznej lub psychoterapeutycznej. Mechanizmy obronne jej psychiki funkcjonowały i funkcjonują prawidłowo. Nie ujawniała i nie ujawnia obecnie zaburzeń psychicznych, jej stan psychiczny jest stabilny.

W wyniku śmierci męża doświadczyła urazu, który wiązał się i wiąże nadal z przeżywaniem poczucia głębokiej straty, smutku, żalu, skrzywdzenia, opuszczenia i osamotnienia. Mimo to są to uczucia nie dające podstaw do przyznania trwałego uszczerbku na zdrowiu psychicznym.

(dowód : opinia biegłego psychologa M. P. k- 124 – 125, zeznania powódki B. S. k- 105, nagranie min 00:08:05 - 00:15:48 , płyta k- 110 i protokół skrócony – k. 168v , nagranie min 00:05:18 – 00:10:12, płyta k- 171, decyzja (...) k- 18, decyzja ZUS k- 19, odpis skrócony aktu małżeństwa k- 40)

Powódka M. S. (1) obecnie uczęszcza do I klasy gimnazjum w M.. Nie miała nigdy poważniejszych kłopotów z nauką. Leczy się u okulisty i u neurologa od roku - ma zawroty głowy. Musi przyjmować leki. Oczekuje także na konsultację kardiologiczną.

Psychiatrycznie nigdy nie była leczona, u psychologa także. Nigdy nie podejmowała prób samobójczych, nie miała myśli samobójczych. Autoagresji również nie przejawiała. Nie stwierdzono u niej objawów psychotycznych.

Mieszka z rodziną - matką i dwiema starszymi siostrami. Starszy brat jest żonaty.

Dziewczynka w chwili śmierci ojca miała 10 lat. Po śmierci taty odczuwała bardzo jego brak. Była wtedy w IV klasie Szkoły Podstawowej. Była załamana, dostała dużo wsparcia od rodziny i dwóch przyjaciółek. Małoletnia bardzo pozytywnie i ciepło wspomina tatę, często z nim rozmawiała , brakuje jej obecności ojca.

Tragiczna śmierć ojca spowodowała wystąpienie u powódki M. S. (1) naturalnej reakcji żałoby.

Dziewczynka w chwili śmierci ojca nie wymagała i nie wymaga obecnie w związku z tym wydarzeniem leczenia psychiatrycznego, ani pomocy psychologicznej bądź psychoterapeutycznej. Mechanizmy obronne jej psychiki funkcjonowały i funkcjonują prawidłowo.

W wyniku śmierci ojca doświadczyła ona urazu i trudności adaptacyjnych, które wiązały się z przeżywaniem poczucia głębokiej straty, smutku, żalu, skrzywdzenia, niesprawiedliwości, opuszczenia, osierocenia. Są to uczucia i stany adekwatne do sytuacji, normalne, choć powodujące cierpienie. U małej powódki nie wystąpił trwały uszczerbek na zdrowiu psychicznym.

Powódka otrzymuje rentę po ojcu w kwocie 288 zł.

(dowód: opinia biegłego psychologa, k- 116- 117, zeznania powódki B. S. – protokół skrócony k.168v - 169, nagranie min. 00:10:19 – 00:00:11:49, płyta k- 171, zeznania powódki K. S.- protokół skrócony k- 170, nagranie min. 00:30:37 – 00:32:08, płyta k- 171, decyzja ZUS – k. 19)

Powódka M. S. (2) posiada wykształcenie średnie -ukończyła technikum hotelarskie. Pracuje w firmie (...) w W. jako sortownik od 1.08.2013r. Z tego tytułu otrzymuje wynagrodzenie w kwocie 1700 złotych. Zaocznie uczy się w szkole policealnej na kierunku administracja. Planuje dalszą naukę.

Nie leczyla się psychiatrycznie ani psychologicznie, nie podejmowała prób samobójczych. Nie występują u niej objawy psychotyczne.

Od roku jest związana z chłopakiem, nie ma dzieci. Mieszka z rodziną - matką i siostrami.

Po śmierci ojca miała nerwobóle, płakała, nie mogła spać. Czuła się mocno związana z ojcem. Tata zawsze pomagał jej i pozostałym dzieciom w sprawach szkolnych i w innych problemach.

Tragiczna śmierć ojca spowodowała wystąpienie u powódki M. S. (2) naturalnej reakcji żałoby. Nie wymagała wówczas i nie wymaga obecnie leczenia psychiatrycznego, ani pomocy psychologicznej lub psychoterapeutycznej. Mechanizmy obronne jej psychiki funkcjonowały i funkcjonują prawidłowo. Nie ujawniała i nie ujawnia obecnie z klinicznego punktu widzenia zaburzeń psychicznych, jej stan psychiczny jest stabilny, osobowość zwarta, bez cech psychopatologicznych.

W wyniku śmierci doświadczyła wielu negatywnych uczuć np. smutku, żalu, niesprawiedliwości, nie dają jednak podstaw do przyznania trwałego uszczerbku na zdrowiu psychicznym.

Nie doszło bowiem do całkowitego załamania linii życiowej powódki w związku ze śmiercią ojca była ona i jest obecnie w stanie wykonywać prawidłowo swoje role życiowe i funkcjonować normalnie w aspekcie psychospołecznym i zawodowym.

Powódka uzyskuje rentę po zmarłym ojcu w kwocie 288 zł.

(dowód: opinia biegłego psychologa k- 120 - 121, zeznania powódki M. S. - nagranie min. 00:16:22-00:17:33, płyta k- 110, protokół skrócony – k. 169v, nagranie min. - 00:22:29 - 00:25:17, płyta k- 171 , umowa o dzieło k- 22, decyzja ZUS k- 20)

Powódka K. S. (1) posiada wykształcenie średnie -technik żywienia. Skończyła również zaocznie szkoły policealne w dwóch innych zawodach- technik logistyk i technik BHP. Pracuje w magazynie (...) w W. jako układacz - sortownik od listopada 2013r. Z tego tytułu otrzymuje wynagrodzenie w kwocie 1700 złotych. Wcześniej pracowała w firmie logistycznej.

Nie choruje przewlekle ani nie przyjmuje i nie przyjmowała żadnych leków. Psychiatrycznie nigdy nie była nigdy leczona. Nie korzysta też z pomocy psychologa. Nie miała myśli samobójczych, ani nie podejmowała takowych prób, autoagresji nie przejawiała. Nie stwierdzono u niej objawów psychotycznych.

Jest panną, z nikim nie jest związana. Nie ma dzieci. Mieszka z rodziną - matką i dwiema siostrami.

Po śmierci ojca miała trudności z nauką. Nie przyjmowała żadnych leków po jego śmierci. Było jej trudno było przywyknąć do nieobecności ojca. Występowały kłopoty z zasypianiem.

W chwili śmierci ojca powódka miała 20 lat, była więc dorosłą, prawidłowo pod względem osobowościową ukształtowaną osobą. Nie zgłaszała się na żadne leczenie, otrzymała wsparcie najbliższej rodziny. Powódka nie ujawniała i nie ujawnia obecnie z klinicznego punktu widzenia zaburzeń psychicznych, jej stan psychiczny jest stabilny, osobowość zwarta, bez cech psychopatologicznych.

W wyniku śmierci ojca doświadczyła ona urazu i trudności adaptacyjnych, które wiązały się z przeżywaniem poczucia głębokiej straty, smutku, żalu, skrzywdzenia, niesprawiedliwości, opuszczenia. Nie stanowią one podstaw do przyznania trwałego uszczerbku na zdrowiu psychicznym.

Powódka otrzymuje rentę z ZUS po ojcu w kwocie 288 zł.

(dowód: opinia biegłego psychologa k-118- 119 , zeznania powódki K. S. – protokół skrócony – k. 106, nagranie min 00:18:57 – 00:20:37, płyta k- 110, protokół skrócony k- 169v -170, nagranie min. 00:26:37 – 00:29:38, płyta k- 171, decyzja ZUS k- 21, umowa o świadczenie usług k- 24)

Powód M. S. (3) posiada wykształcenie średnie -technik mechanik samochodowy. Po szkole pracował w firmie budowlanej, potem w magazynie, obecnie utrzymuje się z prac dorywczych. Jest zarejestrowany jako bezrobotny bez prawa do zasiłku. Nie pobiera renty ZUS z tytułu śmierci ojca. Przejął obowiązki związane z prowadzeniem gospodarstwa rolnego, które do wypadku wykonywał ojciec.

Nie przejawia objawów psychotycznych. Nigdy nie korzystał z pomocy psychiatry ani psychologa.

Jest żonaty od lipca 2012r. Ma córkę 1,5 - roczną. Mieszkają wraz z jego mamą i siostrami. Żona powoda pracuje , prowadzą oni odrębne gospodarstwo domowe. Dokładają się do rachunków.

Powód bardzo mocno odczuwał stratę ojca. Ciężko było mu pogodzić się z jego śmiercią. Brakowało mu jego pomocy, udzielanych porad.

Powód w chwili jego śmierci był osobą dorosłą, prawidłowo pod względem osobowościowym ukształtowaną. Nie wymagał wtedy i nie wymaga obecnie w związku ze śmiercią ojca leczenia psychiatrycznego, pomocy psychologicznej/psychoterapeutycznej. Mechanizmy obronne jego psychiki funkcjonowały i funkcjonują prawidłowo. Powód nie ujawniał i nie ujawnia obecnie z klinicznego punktu widzenia zaburzeń psychicznych. Jego stan psychiczny jest stabilny.

(dowód : opinia biegłego psychologa k- 122 – 123, zeznania powoda M. S. nagranie min.00:21:02-00:23:56, płyta k- 110 , protokół skrócony – k. 107, protokół skrócony –k.169- 170, nagranie min 00:12:58 – 00:19:48, płyta k- 171, decyzja PUP k- 27, umowa o świadczenie usług małżonki powoda E. S. k- 23- 23v)

Pozwany Towarzystwo (...) przyznając istnienie odpowiedzialności w sprawie - na podstawie decyzji z dnia 26 lipca 2011 r. w sprawie prowadzonej w ramach procesu likwidacji szkody zgłoszonej przez powodów pod nr (...)AH - wypłacił na rzecz powodów kwoty tytułem zadośćuczynienia:

- 1) 30 000,00 zł – B. S. (1)
- 2) 15 000,00 zł – M. S. (1)
- 3) 15 000,00 zł – M. S. (2)
- 4) 10 000,00 zł - K. S. (1)
- 5) 10 000,00 zł - M. S. (3)
- 6) 5 000zł - S. S. (2) – matka poszkodowanego

(dowód : stanowisko pozwanego zawarte w piśmie z 26 lipca 2011 r. k-41)

Ubezpieczyciel nie wypłacił powodom świadczeń z tytułu pogorszenia sytuacji majątkowej, dokonał jedynie zwrotu kosztów pogrzebu w kwotach :

- 1) 1 366, 82 zł – na rzecz B. S. (1)
- 2) 105,00 zł- na rzecz matki poszkodowanego S. S. (2)

(dowód : stanowisko pozwanego zawarte w piśmie z 26 lipca 2011 r. k-41)

Powodowie nie zgadzali się z tak ustalonymi kwotami zadośćuczynienia i w związku z brakiem uznania ich roszczeń o odszkodowanie z tytułu znacznego pogorszenia sytuacji majątkowej wnieśli o weryfikację decyzji. Pozwany nie wyraził zgody na zmianę stanowiska zajętego w powołanej decyzji z dnia 26 lipca 2011r.. Stwierdzając, iż jest to stanowisko ostateczne i powodowie mogą w związku z tym dochodzić roszczeń na drodze postępowania sądowego.

(dowód: pismo pozwanego do pełnomocnika powodów z dnia 16 maja 2013 r. k- 44)

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie wskazanych dowodów. Sąd oddalił wniosek pozwanego o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego neurologa, uznając że zgłoszony dowód jest nieprzydatny do rozstrzygnięcia sprawy, poza tym okoliczności na które miałyby zostać przeprowadzony miałyby charakter wyłącznie hipotetyczny. Mianowicie podane przez pozwanego okoliczności dotyczące istnienia u zmarłego chorób samoistnych, które miałyby wpływ na długość jego życia i zdolności zarobkowania nie mogłyby doprowadzić do faktycznego ustalenia, ile M. S. (4)

mógłby jeszcze żyć, zwłaszcza że zmarły w dacie śmierci miał 49 lat i występujące u niego schorzenia, typu problemy z sercem, przeżyty udar, którym powodowie nie zaprzeczali nie musiałyby mieć przełożenia na długość jego życia.

Sąd zważył co następuje

Powództwo co do zasady zasługuje na uwzględnienie. Bezspornym jest, że sprawca wypadku, w następstwie którego poniósł śmierć mąż i ojciec powodów, ubezpieczony był od odpowiedzialności cywilnej w pozwanym Towarzystwie (...) i pozwany nie kwestionuje swojej odpowiedzialności co do zasady.

Podstawę roszczeń powodów stanowi przepis art. 446, § 3 i § 4 kc.

Z żądaniem zasądzenia odszkodowania wystąpiły w niniejszej sprawie powódki B. S. (1) i małoletnia M. S. (1).

Odnosząc się do żądania pozwu w zakresie odszkodowania należy wskazać, że przepis art. 446 § 3 kc daje możliwość dochodzenia roszczeń dla osób bliskich, które należą do kręgu tzw. pośrednio poszkodowanych.

Zgodnie z powołanym przepisem Sąd może przyznać najbliższym członkom rodziny zmarłego stosowne odszkodowanie, jeżeli wskutek jego śmierci nastąpiło znaczne pogorszenie ich sytuacji życiowej.

Dla zasądzenia odszkodowania na podstawie art. 446 § 3 kc, istotne jest ustalenie, że śmierć poszkodowanego spowodowała znaczne pogorszenie sytuacji życiowej osoby występującej z roszczeniem. Przejawiać się ono może w utracie wsparcia i pomocy w rozmaitych sytuacjach życiowych, w organizowaniu codziennych spraw, w utracie szansy na pomoc w przyszłości.

Sąd określając wysokość odszkodowania przyznanego najbliższym członkom rodziny osoby zmarłej z powodu wypadku zawinionego przez inną osobę, jeżeli wskutek śmierci nastąpiło znaczne pogorszenie ich sytuacji życiowej, jest obowiązany wziąć pod uwagę różnice między stanem, w jakim znaleźli się członkowie rodziny zmarłego po śmierci poszkodowanego, a ich przewidywanym stanem materialnym gdyby żył (por. wyrok SN z dnia 16. VII. 2004 roku w sprawie sygn. akt I C 83/04 –Monitor Prawniczy 2004/16/726).

Ponadto ocena, czy nastąpiło znaczne pogorszenie sytuacji członków rodziny zmarłego, nie może odnosić się wyłącznie do stanu z dnia śmierci poszkodowanego, ale może prowadzić do porównania hipotetycznego stanu odzwierciedlającego sytuację w jakiej w przyszłości znajdowałiby się bliscy zmarłego do sytuacji w jakiej znajdują się w związku ze śmiercią poszkodowanego (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 19.04.2002 roku w sprawie sygn. akt I A Ca 23/01- Wokanda 2002/7-8/77).

Wymienione w treści przepisu znaczne pogorszenie sytuacji życiowej obejmuje szeroko rozumianą szkodę majątkową, na którą składają się dwa elementy. Przede wszystkim odszkodowanie to wyrównać ma szkody, które nie ulegają uwzględnieniu przy zasądzeniu renty. Są to szeroko pojęte szkody materialne, często nieuchwytnie i trudne do obliczenia, prowadzące do znacznego pogorszenia sytuacji osoby najbliższej. Drugim elementem są szkody polegające na obiektywnym pogorszeniu pozycji życiowej danej osoby w świecie zewnętrznym, na które to pogorszenie składa się przede wszystkim poczucie osamotnienia i trudności życiowe związane ze śmiercią najbliższego członka rodziny (por. G. Bieniek, Komentarz do Kodeksu cywilnego. Księga trzecia: zobowiązania, Warszawa 1999, t. I, s. 421-422 oraz A. Szponar, Odszkodowanie za szkodę majątkową. Szkoda na mieniu i osobie, Bydgoszcz 1998, s. 182). Nie podlegają natomiast wynagrodzeniu pieniężnemu same cierpienia moralne będące następstwem śmierci poszkodowanego (wyrok SN z 26.10.1970 r., III PZP 27/70, OSN z 1971 r., poz. 120).

Odnosząc powyższe rozważania na grunt niniejszej sprawy Sąd uznał, iż żądanie powódek w zakresie przyznania odszkodowania z tytułu znacznego pogorszenia sytuacji życiowej w związku ze śmiercią męża powódki B. S. (1) i ojca powódki M. S. (1) zasługuje na uwzględnienie.

Mianowicie, przed wypadkiem zmarły M. S. (4) mieszkał razem z żoną i dziećmi, w tym z małoletnią córką M.. Wszyscy prowadzili wspólne gospodarstwo domowe.

Zmarły M. S. (4) od około 10 lat przed wypadkiem otrzymywał rentę z ZUS z powodu częściowej niezdolności do pracy i wysokość tej renty przed wypadkiem wynosiła około 700 zł. Mimo schorzeń związanych z przebyłym udarem i problemami z sercem zmarły wykonywał część obowiązków domowych, jak np. ugotowanie obiadu, czy też karmienie zwierząt domowych, poza tym spędzał czas z dziećmi pomagając im w odrabianiu lekcji.

Zmarły M. S. (4) wspólnie z synem podejmował też wiele decyzji dotyczących gospodarstwa, a po jego śmierci wszystkie obowiązki przeszły na pozostałych członków rodziny, przy czym syn zmarłego M. założył własną rodzinę.

W dacie śmierci M. S. (4) powódka B. S. (1) i jej córki utrzymywały się z renty otrzymywanej przez zmarłego i zasiłków rodzinnych. Jedynie powód M. S. (3) pracował na budowach. Pozostałe dzieci uczęszczały do szkół.

W ocenie Sądu tragiczna śmierć M. S. (4) wpłynęła niewątpliwie na znaczne pogorszenie sytuacji życiowej powódki B. S. (1) i małoletniej córki M. S. (1).

Wskazane powódki utraciły jedyne źródło dochodu dla rodziny, jakim była renta zmarłego. Powódka B. S. (1) nie podjęła zatrudnienia, nie ma też renty po mężu, a w utrzymaniu pomagają jej pozostałe dzieci, z którymi nadal mieszka i prowadzi wspólne gospodarstwo domowe. Powódka nie może też korzystać z niematerialnej pomocy męża, dotyczącej prowadzenia domu i gospodarstwa rolnego. Mimo, iż zmarły z powodu schorzeń nie dorabiał i nie wykonywał cięższych prac, mógł wykonywać lżejsze prace, poza tym zajmował się też załatwianiem spraw urzędowych, co niewątpliwie odciążało powódkę.

Sąd uznał również, że nagła śmierć M. S. (4) doprowadziła do znacznego pogorszenia sytuacji życiowej małoletniej powódki M. S. (1), która ma obecnie 14 lat, przez najbliższe lata będzie uczęszczała do szkoły i poza rentą w kwocie około 300 zł. nie ma innych źródeł dochodu. Małoletnia nie może korzystać z pomocy ojca, nie może spędzać z nim wolnego czasu ani też liczyć na wsparcie materialne z jego strony. Brak pomocy ojca w prowadzeniu domu i gospodarstwa rolnego, wpłynął niewątpliwie na pogorszenie sytuacji materialnej i życiowej małoletniej powódki.

Ustalając wysokość odszkodowania Sąd wziął pod uwagę, że w dacie wypadku zmarły był częściowo niezdolny do pracy, jego jedynym źródłem dochodu była renta w kwocie około 700 zł. miesięcznie i z powodu problemów zdrowotnych nie mógł wykonywać cięższych prac.

Mając na uwadze przytoczone okoliczności Sąd zasądził od pozwanego na rzecz powódek B. S. (1) i M. S. (1) kwoty po 10.000 zł. tytułem odszkodowania za znaczne pogorszenie sytuacji życiowej powódki B. S. (1) po śmierci M. S. (4)

W pozostałym zakresie Sąd oddalił powództwo o odszkodowanie jako nieuzasadnione.

Odnosząc się do żądania pozwu w zakresie zadośćuczynienia Sąd miał na uwadze przepis art. 446 § 4 kc. stanowiący, iż Sąd może przyznać najbliższemu członkowi rodziny zmarłego odpowiednią sumę tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę.

Przesłanki do wystąpienia z roszczeniem o zadośćuczynienie w trybie art. 446 § 4 kc są analogiczne jak przesłanki dochodzenia zadośćuczynienia pieniężnego określone w art. 445 kc, przy czym zadośćuczynienie przyznawane na podstawie art. 446 § 4 kc ma zrekompensować straty niemajątkowe wywołane przez śmierć najbliższego członka rodziny.

W niniejszej sprawie chodzi niewątpliwie o krzywdę spowodowaną cierpieniami psychicznymi powódki z powodu śmierci syna.

Zadośćuczynienie pieniężne ma na celu przede wszystkim złagodzenie tych cierpień. Obejmuje ono wszystkie cierpienia fizyczne i psychiczne, zarówno już doznane, jak i te, które zapewne występują w przyszłości. Ma więc ono charakter całościowy i winno stanowić rekompensatę pieniężną za całą krzywdę doznaną przez

poszkodowanego, ponieważ mowa jest o „odpowiedniej sumie tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę”, przyznawaną jednorazowo.

Przepisy kodeksu cywilnego nie zawierają żadnych kryteriów, jakie należy uwzględnić przy ustalaniu wysokości zadośćuczynienia pieniężnego, natomiast zostały one wypracowane przez judykaturę, zwłaszcza Sąd Najwyższy.

Określając wysokość zadośćuczynienia, Sąd powinien wziąć pod uwagę wszystkie okoliczności mające wpływ na rozmiar doznanej krzywdy, a zwłaszcza stopień i czas trwania cierpień fizycznych i psychicznych, wiek poszkodowanego, niemożność wykonywania zawodu.

Zadośćuczynienie z art. 445 kc ma więc przede wszystkim charakter kompensacyjny i tym samym jego wysokość musi przedstawiać jakąś ekonomicznie odczuwalną wartość. Wysokość ta nie może być jednak nadmierna w stosunku do doznanej krzywdy i aktualnych stosunków majątkowych społeczeństwa, a więc powinna być utrzymana w rozsądnych granicach (tak SN w wyroku z dnia 26 lutego 1962 r., IV CR 902/61, OSNCP z 1963 r., poz. 105 OSP i KA z 1966 r., poz. 92 w wyroku z dnia 22 marca 1978 r., IV CR 79/79 niesporne).

Przytoczone orzecznictwo, wydane na gruncie art. 445 kc ma przez analogię zastosowanie do zadośćuczynienia przyznawanego na podstawie art. 446.

Niewątpliwym jest, że tragiczna śmierć męża i ojca powodów wywołała u nich poczucie krzywdy i osamotnienia. Ból psychiczny spowodowany śmiercią jednej z najbliższych osób skutkowało u wszystkich powodów poczuciem głębokiej straty, smutku, żalu, skrzywdzenia i niesprawiedliwości.

Powodowie ciągle odczuwają brak męża i ojca, wspominają spędzane z nim chwile, mają poczucie opuszczenia i odczuwają smutek.

Z opinii biegłego psychologa wynika, że wszyscy powodowie przeszli naturalną reakcją żałoby, jednak nie wymagali i nie wymagają wsparcia psychiatrycznego, czy też pomocy psychologicznej. Mechanizmy obronne ich psychiki funkcjonowały i funkcjonują prawidłowo. U żadnego z powodów nie stwierdzono trwałego uszczerbku na zdrowiu. Należy również zaznaczyć, że powodowie w tych trudnych chwilach związanych ze śmiercią męża i ojca wzajemnie się wspierali i czynią to nadal.

Mając na uwadze przytoczone okoliczności Sąd uznał, iż zasadnym jest przyznanie powodce B. S. (1) – żonie zmarłego kwoty 60.000 zł. tytułem zadośćuczynienia, przy uwzględnieniu wypłaconego przez pozwanego z tego tytułu zadośćuczynienia w kwocie 30 000 złotych.

W ocenie Sądu na rzecz powódek M. S. (1), która w dacie śmierci ojca była małoletnia i nadal jest małoletnia, a także na rzecz M. S. (2), która była małoletnia w dacie śmierci ojca, zasadnym jest przyznanie zadośćuczynienia po 60 000 zł., przy uwzględnieniu wypłaconego przez pozwanego z tego tytułu zadośćuczynienia w kwocie po 15 000 złotych na rzecz każdej z nich.

Jednocześnie na rzecz pozostałych powodów K. S. (1) i M. S. (3), Sąd uznał za zasadne przyznanie zadośćuczynienia w kwocie po 50.000 zł., przy uwzględnieniu wypłaconego przez pozwanego z tego tytułu zadośćuczynienia w kwocie po 10 000 złotych na rzecz każdego z nich.

Ustawowe odsetki od kwot zasądzonych tytułem odszkodowania i zadośćuczynienia, Sąd zasądził na podstawie art. 481 § 1 i § 2 kc w związku z art. 817 § 1 kc. od dnia 26 lipca 2011 roku, tj. od dnia w którym pozwany wydał decyzję ustalającą wysokość należnego powodom zadośćuczynienia. Zgłoszenie szkody nastąpiło w dniu 11 kwietnia 2011 roku i po przeprowadzeniu postępowania likwidacyjnego pozwany wydał ostateczną decyzję przyznającą powodom zadośćuczynienie.

Sąd nie podzielił stanowiska pozwanego, iż zmarły przyczynił się do powstania wypadku, kierując rowerem bez tylnego oświetlenia. Na uzasadnienie swojego stanowiska pozwany wniósł, między innymi o dopuszczenie dowodu z zeznań świadka P. A. (1)- sprawcy wypadku oraz opinii biegłego z zakresu ruchu drogowego znajdującej się w aktach karnych.

Sąd, zgodnie z wnioskiem pozwanego przeprowadził wskazane przez niego dowody, uznając iż nie wynika z nich, aby zmarły w dacie zdarzenia poruszał się rowerem bez tylnego oświetlenia, a jeżeli nawet tylne światło roweru nie świeciło, to z opinii biegłego do spraw ruchu drogowego wynika, że widoczność tylnego światła odblaskowego roweru wynosić mogła od 50 do 100 m. Z takiej odległości kierujący zespołem (...) miał możliwość zidentyfikować światło odblaskowe roweru na przedpolu jazdy. W pedałach roweru były umieszczone żółte elementy odblaskowe. Nawet w przypadku, gdy tylne światło pozycyjne roweru nie świeciło przed wypadkiem kierujący zespołem r. miał możliwość uniknięcia wypadku poprzez omijanie w lewo pozycji roweru. Warunkiem było zachowanie podczas jazdy ostrożności oraz prowadzenie starannej obserwacji drogi i przedpola jazdy.

W kontekście przytoczonych okoliczności, Sąd uznał, iż pozwany nie wykazał, aby M. S. (4) przyczynił się do powstania wypadku.

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 100 kpc, mając na uwadze, iż powództwo zostało uwzględnione w około 50 procentach.

Sąd nakazał ściągnąć od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa opłatę sądową od uwzględnionej części powództwa, tj. kwotę 15 000 zł. i wydatki stanowiące połowę wynagrodzenia przyznanego biegłemu, tj. kwotę 586 zł. na podstawie art. 113 § 1 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych w związku z art. 100 k.p.c.

Jednocześnie z uwagi na charakter roszczenia i sytuację majątkową powodów Sąd nie obciążył ich kosztami sądowymi od oddalonej części powództwa.